

Värmländska ungdomars syn på framtid, arbetsliv och företagande

En rapport framtagen av Ung Företagsamhet
tillsammans med Qtym

Executive Summary

Värmländska ungdomars syn på framtid, arbetsliv och företagande

Denna undersökning visar att unga i Värmland i hög utsträckning tror på sin egen framtid. Samtidigt är de oense om huruvida den framtiden finns i regionen. Den mest avgörande skiljelinjen i materialet går inte mellan män och kvinnor – utan mellan elever på yrkesprogram och högskoleförberedande program.

Framtidstro: stark i alla grupper

Framtidstron är genomgående hög:

- ✓ 91% av män på yrkesprogram är positiva till möjligheten att få ett jobb de trivs med inom fem år.
- ✓ Även den mest försiktiga gruppen – kvinnor på högskoleförberedande program – ligger på 72% positiv framtidstro.
- ✓ Endast 1–3% i respektive grupp är tydligt negativa.

Detta innebär att framtidspessimism är ovanlig. Även den mest flyttbenägna gruppen uppvisar hög framtidstro. Flytt drivs inte av oro – utan av ambition.

Arbetsliv: gemensamma värden – olika tyngdpunkter

Tre faktorer dominerar ungas prioriteringar:

- ✓ Trygg anställning
- ✓ Hög lön
- ✓ Att ha roligt på jobbet

Tillsammans står dessa för över 75% av förstahandsvalen i samtliga grupper. Skillnaderna är dock tydliga:

- ✓ 51% av män på högskoleförberedande program sätter lön som högsta prioritet – den tydligaste toppnoteringen i materialet.
- ✓ Bland kvinnor är trygghet (29%) och arbetsglädje (28%) de viktigaste förstaprioriteringarna.

Det är dock viktigt att notera att dessa könsskillnader är mindre än skillnaderna mellan program. Ekonomisk ambition är stark, men främst koncentrerad till en specifik utbildningsgrupp.

Företagande: passion och frihet före status

40–45% kan tänka sig att starta företag.

Drivkrafterna handlar framför allt om:

- ✓ Att arbeta med något man brinner för (75% av entreprenörsintresserade kvinnor)
- ✓ Självbestämmande (74% av entreprenörsintresserade män)

Hos män på yrkesprogram framstår företagande särskilt tydligt som en förlängning av yrkes-skicklighet – snarare än ett strategiskt karriärval. Hindren är praktiska (idé, kunskap, risk), inte ideologiska.

Värmland: programvalet avgör platslojaliteten

Det är i synen på Värmland som de största skillnaderna framträder – och här är programval viktigare än kön.

- ✓ 60–67% av elever på yrkesprogram tror att de kommer stanna i Värmland.
- ✓ Endast 37–43% av elever på högskoleförberedande program tror detsamma.

Skillnaden är upp till 30 procentenheter – betydligt större än de flesta könsskillnader i materialet.

Den mest platslojala gruppen – män på yrkesprogram – är också den med högst framtidstro (91%). Här sammanfaller självförtroende, arbetsmarknads-optimism och regional förankring.

Hos högskoleförberedande elever uppstår däremot ett tydligt glapp. De tror på sina möjligheter, men inte lika självklart på regionens roll i deras framtid. Det är inte brist på ambition som driver flytt, utan upplevelsen av att framtidsidentiteten ryms bättre någon annanstans.

Den centrala insikten är att skillnaderna mellan utbildningsvägar är större än mellan kön.

För regionens attraktivitet innebär detta att frågan inte primärt handlar om att stärka ungas framtidstro – den är redan hög. Utmaningen är att visa att olika framtidsidentiteter, särskilt de som formas i högskoleförberedande utbildningar, kan rymmas och utvecklas i Värmland.

Det är där den strategiska frågan ligger: kan Värmland matcha de ungas framtidstro?

Samlad slutsats

Unga i Värmland:

- ✓ Har hög framtidstro
- ✓ Vill trivas och känna mening i sitt arbete
- ✓ Är öppna för företagande
- ✓ Men skiljer sig åt i hur de kopplar framtiden till platsen

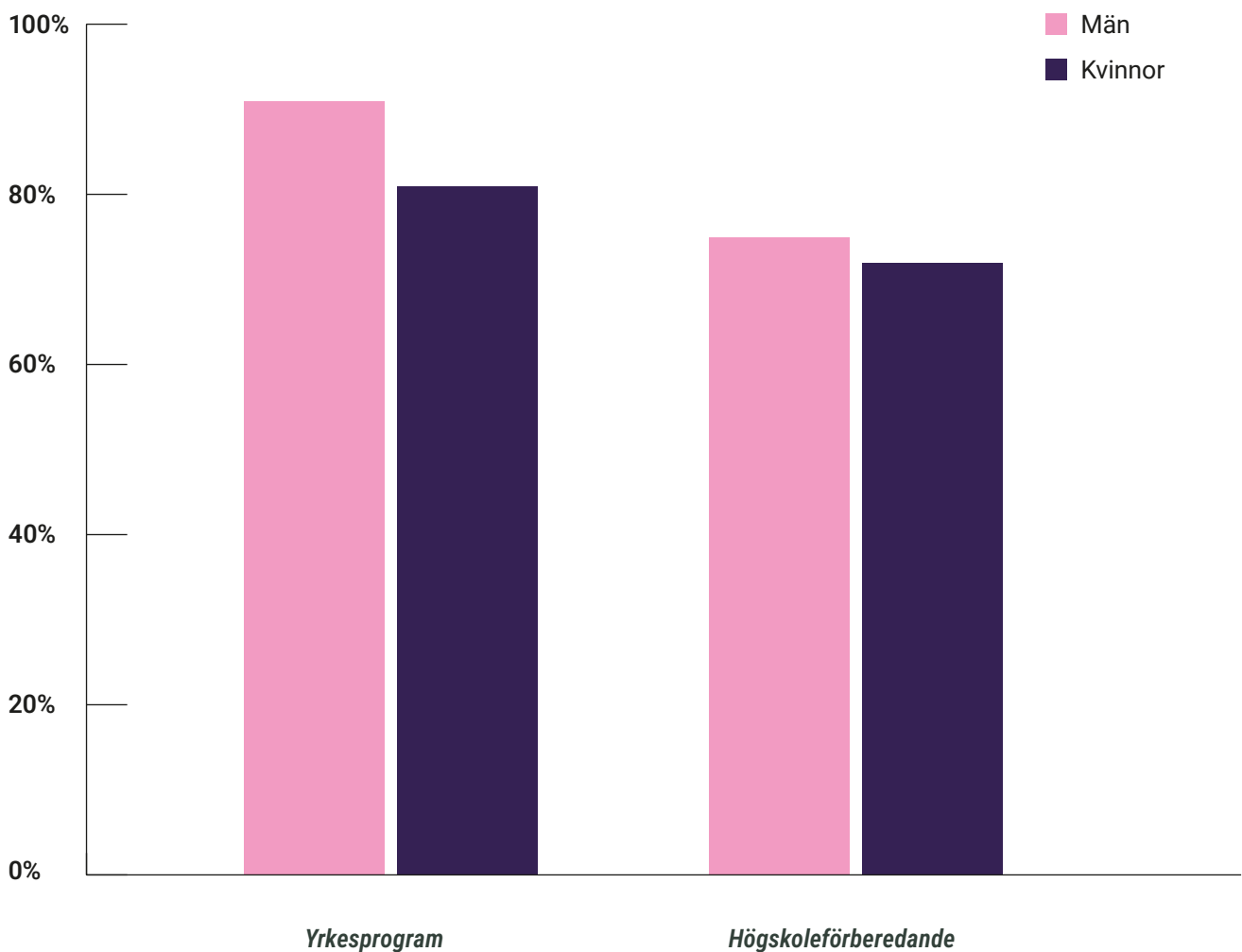
UF-MÄSSAN 2025
1. 10-12 oktober
2. 10-12 oktober
3. 10-12 oktober
4. 10-12 oktober
5. 10-12 oktober
6. 10-12 oktober
7. 10-12 oktober
8. 10-12 oktober
9. 10-12 oktober
10. 10-12 oktober
11. 10-12 oktober
12. 10-12 oktober
13. 10-12 oktober
14. 10-12 oktober
15. 10-12 oktober
16. 10-12 oktober
17. 10-12 oktober
18. 10-12 oktober
19. 10-12 oktober
20. 10-12 oktober
21. 10-12 oktober
22. 10-12 oktober
23. 10-12 oktober
24. 10-12 oktober
25. 10-12 oktober
26. 10-12 oktober
27. 10-12 oktober
28. 10-12 oktober
29. 10-12 oktober
30. 10-12 oktober
31. 10-12 oktober
32. 10-12 oktober
33. 10-12 oktober
34. 10-12 oktober
35. 10-12 oktober
36. 10-12 oktober
37. 10-12 oktober
38. 10-12 oktober
39. 10-12 oktober
40. 10-12 oktober
41. 10-12 oktober
42. 10-12 oktober
43. 10-12 oktober
44. 10-12 oktober
45. 10-12 oktober
46. 10-12 oktober
47. 10-12 oktober
48. 10-12 oktober
49. 10-12 oktober
50. 10-12 oktober
51. 10-12 oktober
52. 10-12 oktober
53. 10-12 oktober
54. 10-12 oktober
55. 10-12 oktober
56. 10-12 oktober
57. 10-12 oktober
58. 10-12 oktober
59. 10-12 oktober
60. 10-12 oktober
61. 10-12 oktober
62. 10-12 oktober
63. 10-12 oktober
64. 10-12 oktober
65. 10-12 oktober
66. 10-12 oktober
67. 10-12 oktober
68. 10-12 oktober
69. 10-12 oktober
70. 10-12 oktober
71. 10-12 oktober
72. 10-12 oktober
73. 10-12 oktober
74. 10-12 oktober
75. 10-12 oktober
76. 10-12 oktober
77. 10-12 oktober
78. 10-12 oktober
79. 10-12 oktober
80. 10-12 oktober
81. 10-12 oktober
82. 10-12 oktober
83. 10-12 oktober
84. 10-12 oktober
85. 10-12 oktober
86. 10-12 oktober
87. 10-12 oktober
88. 10-12 oktober
89. 10-12 oktober
90. 10-12 oktober
91. 10-12 oktober
92. 10-12 oktober
93. 10-12 oktober
94. 10-12 oktober
95. 10-12 oktober
96. 10-12 oktober
97. 10-12 oktober
98. 10-12 oktober
99. 10-12 oktober
100. 10-12 oktober

BUZTER
PÅ BRANDSTATIONEN
BLÅLJUSBOKEN UF
TEXT: LINNEA STEHLUND BILD: LINNEA NILSSON

BUZTER
PÅ BRANDSTATIONEN
BLÅLJUSBOKEN UF
TEXT: LINNEA STEHLUND BILD: LINNEA NILSSON

Den mest avgörande skiljelinjen i materialet går inte mellan män och kvinnor utan mellan elever på yrkesprogram och högskoleförberedande program.

Programvalet viktigare än kön. Högst framtidstro finns på yrkesprogrammen.

**Unga människor är inte framtiden
– unga människor är redan här.**

UF-MÄSSAN 2025

- K1 08:00 Mässan öppnar sin verksamhet
- K1 08:30 Mässan öppnar sin verksamhet
- K1 09:00 Mässan öppnar sin verksamhet
- K1 09:30 Mässan öppnar sin verksamhet
- K1 10:00 Lunch till förtäring vid mässan
- K1 10:30 Lunch till förtäring vid mässan
- K1 11:00 Mässan öppnar sin verksamhet
- K1 11:30 Mässan öppnar sin verksamhet
- K1 12:00 Mässan öppnar sin verksamhet

UTSTÄLLANDE
UF-FÖRETAG

Ungdoms Företag
Lena Björk UF

Innehållsförteckning

10

Kapitel 01
Inledning

14

Kapitel 02
Framtidstro

20

Kapitel 03
Arbetsliv och
livsvillkor

26

Kapitel 04
Företagande

32

Kapitel 05
Framtiden i
Värmland

38

Kapitel 06
Ung Företagsamhet

40

Kapitel 07
Avslutning

42

Kapitel 08
Om rapporten

019

Inledning

UF-MÄSSAN 2025

08.00-10.00: Mottagning av besökare
10.00-11.00: Mottagning av besökare
11.00-12.00: Mottagning av besökare
12.00-13.00: Lunch
13.00-14.00: Mottagning av besökare
14.00-15.00: Mottagning av besökare
15.00-16.00: Mottagning av besökare
16.00-17.00: Mottagning av besökare
17.00-18.00: Mottagning av besökare
18.00-19.00: Mottagning av besökare
19.00-20.00: Mottagning av besökare
20.00-21.00: Mottagning av besökare
21.00-22.00: Mottagning av besökare
22.00-23.00: Mottagning av besökare
23.00-24.00: Mottagning av besökare

Öppettider för ingång på parken:
Förskott & biljetter till konferensområdet tillhandagivna i Uppsala konferenscenter

Unga människor är inte framtiden – unga människor är redan här. De fattar beslut, gör val och orienterar sig i frågor om utbildning, arbete och livsinriktning långt innan vuxenvärlden hinner reagera. Ändå talar vi ofta om unga snarare än med dem. Vi diskuterar kompetensförsörjning, företagande och regional utveckling som om ungas val uppstår i ett vakuum – frikopplade från deras drömmar, värderingar och livsstrategier.

Den här rapporten tar sin utgångspunkt i unga värmlänningars egna röster. Samtliga respondenter har erfarenhet av Ung Företagsamhet och dess metoder. De har fått möjlighet att driva UF-företag, att pröva idéer i praktiken, att samarbeta, ta ansvar och hantera osäkerhet. Det gör deras perspektiv särskilt intressant. De är inte passiva mottagare av framtiden, utan aktiva aktörer som påverkar sina livsval.

Det är också därför vi menar att det är vår skyldighet att skriva den här rapporten. Ung Företagsamhet möter unga människor där de befinner sig – i skolan, i vardagen, mitt i forandandet av deras självbild, framtidstro och yrkesliv. Vi ser vad som händer när unga får förtroende. När de inte reduceras till betyg, statistik eller framtida arbetskraft, utan möts som individer med potential, idéer och handlingskraft. Vi ser hur självförtroende byggs, hur ambition tar form och hur framtiden blir något man vågar föreställa sig – och påverka.

Forskning bekräftar det vi ser i praktiken. Studier av Kåre Moberg (2024) visar att UF-företagande har särskilt starka effekter på individnivå, framför allt när det gäller självförtroende, tro på framtiden och entreprenöriella kompetenser. Effekterna är som störst bland grupper som ofta har minst utbyte av ett traditionellt skolsystem – elever med lågt akademiskt självförtroende, elever på yrkesprogram och unga kvinnor. UF-företagande framstår därmed inte enbart som en förberedelse för näringslivet, utan också som en betydande jämlikhets- och framtidsinsats.

Mot den bakgrunden är resultaten särskilt intressanta att analysera. Unga värmlänningar med UF-erfarenhet hyser i hög grad tilltro till sin framtid, har realistiska föreställningar om arbetslivet och resonerar nyanserat om företagande – med både möjligheter och risker i blickfånget. De förhåller sig till Värmland med både lojalitet och ambition: vissa vill stanna, andra vill vidare. Gemensamt är att deras val är genomtänkta snarare än uppgivna.

Rapporten visar också något som förtjänar att sägas tydligt: framtidstro är inte ett personlighetsdrag. Den är något som skapas – eller undergrävs – av de sammanhang unga befinner sig i. När unga får möjlighet att lyckas, misslyckas, försöka på nytt och bli tagna på allvar, stärks tilliten till den egna förmågan. Det är i dessa processer som entreprenörskap, i Ung Företagsamhets mening, spelar en avgörande roll.

Den här rapporten är därför inte bara en beskrivning av hur unga tänker, utan ett kunskapsunderlag för beslut. För skolan, för näringslivet, för politiken – och för oss själva. Att ta ungas perspektiv på allvar innebär ibland att bli utmanad. Just därför måste de få ta plats – inte för att unga är framtiden, utan för att de redan är en del av den.

***Vi känner de här unga människorna.
Vi tror på dem och har deras förtroende.
Därför är det vår skyldighet att skriva den här rapporten.***

Metod

Rapporten bygger på en anonym enkätundersökning genomförd av Ung Företagsamhet Värmland. Insamlingen skedde under en begränsad fältperiod, 1 september – 31 december. Enkäten riktades till gymnasieelever som under läsåret 2025/26 skulle driva UF-företag.

Datainsamlingen skedde i samband med klassrumsbesök där personal från Ung Företagsamhet mötte samtliga berörda elevgrupper för att introducera UF-året. Eleverna ombads i anslutning till dessa tillfällen att besvara en digital enkät via QR-kod. Enkäten var anonym men innehöll bakgrundsfrågor om kön och gymnasieprogram.

Totalt inkom 1 119 svar, med en jämn fördelning mellan yrkesprogram och högskoleförberedande program samt mellan kvinnor och män.

02

Framtidstro

– en generation som tror på sig själv

Översikt

- » *Övergripande framtidstro*
- » *Skillnader mellan grupper*
- » *Koppling till UF-företagande*

Unga kombinerar en realistisk syn på omvärlden med optimism om den egna framtiden.

Övergripande framtidstro

UF-elever uppvisar överlag hög framtidstro, med tydliga skillnader mellan programtyper och kön.

På frågan om möjligheten att få ett jobb man trivs med inom fem år efter gymnasiet svarar:

- ✓ Män, yrkesprogram: 91%
- ✓ Kvinnor, yrkesprogram: 81%
- ✓ Män, högskoleförberedande: 75%
- ✓ Kvinnor, högskoleförberedande: 72%

Sammantaget utmanar detta bilden av unga som uppgivna eller framtidspessimistiska. Tvärtom framträder en generation som i hög grad tror på sin egen förmåga att hitta en fungerande väg framåt – även när vägen inte är fullt ut definierad.

Skillnader mellan grupper

Framtidstron är hög i samtliga grupper, men vissa mönster är tydliga. Elever på yrkesprogram uppvisar genomgående högre framtidstro än elever på högskoleförberedande program, särskilt bland män. Kvinnor – framför allt på högskoleförberedande

program – uttrycker oftare en mer återhållsam, reflekterande optimism.

Detta bör inte tolkas som pessimism. Snarare speglar svaren en mer reflekterande hållning, där osäkerheter vägs in parallellt med möjligheter. Forskning visar att tilltron till den egna framtiden hänger nära samman med self-efficacy – tilliten till den egna förmågan att hantera utmaningar – och att praktiska erfarenheter stärker denna tillit.

Unga kombinerar en realistisk syn på omvärlden med optimism om den egna framtiden.

Koppling till UF-företagande

Forskning om Ung Företagsamhet visar att UF-företagande stärker elevers self-efficacy, har särskilt stor effekt för elever med lågt akademiskt självförtroende och uppvisar tydliga positiva effekter för kvinnor. I ljuset av detta kan den höga framtidstron bland elever på yrkesprogram förstås som ett resultat av att ha fått lyckas i ett sammanhang där praktisk kompetens, ansvar och problemlösning värderas. När unga får möjlighet att pröva, misslyckas och lyckas i praktiken stärks deras tillit till den egna framtiden.

”Jag tror det kommer lösa sig, även om jag inte vet exakt hur.”

(KVINNA, INDUSTRITEKNISKA PROGRAMMET, ARVIKA)

Citatet fångar en hållning som återkommer i materialet: framtidstro handlar inte om detaljerade planer, utan om tillit till den egna handlingsförmågan.

GÖR SOCIAL
EN TRYCK

Spotify

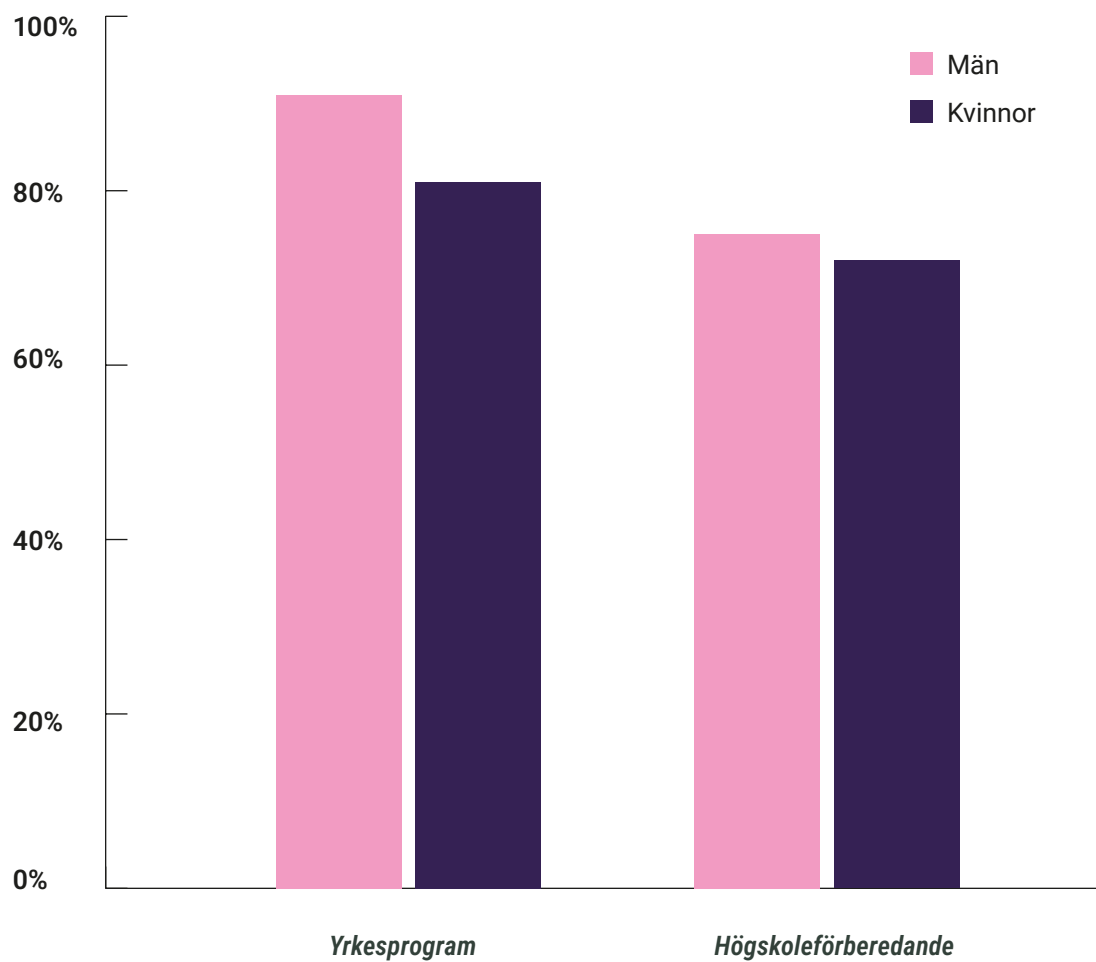
UF-MÄSTERSKAPEN 2024!
ONSDAG 21 FEBRUARI
08.00 Incheckningen öppnar.
10.30 Samtliga matcher ska vara färdigtgjorda.
10.45 Inviqning av mäskan (gruppsdelning i några övningar)
12.00 Mäskan öppnar för besökare
14.00 4 finaler / Årets UF-förstapått och pingis på scenen i Skövde.
17.30 Mäskan stänger för besökare. Packa (NTE) upp din mat!
17.45 UF-award (gruppsdelning) - obligatoriskt att delta.
19.00 Stämning av maten.
19.45 Mäskan ska vara städd och klar.

Vid frågor och funderingar vänligen gå till:
- informationsbussen plan 1, öppen mellan kl. 8:00-17:30.
- informationsbussen plan 3, öppen mellan kl. 12:00-17:00.

Instagram: @ufmestad
#ufmestad #ufmassavämländ #ufmesterskapen

***Elever på yrkesprogram har
högre framtidstro än elever på
högskoleförberedande program.***

Högst framtidstro finns på yrkesprogrammen.

03

Arbetsliv och livsvillkor

– vad unga faktiskt vill ha

Översikt

- » *En första problematisering*
- » *Prioriteringar i framtida arbetsliv*
- » *Realism snarare än cynism*

För unga är inte ett dåligt jobb ett första steg, utan ett felsteg.

En första problematisering

En vanlig föreställning är att unga i dag främst drivs av snabba pengar, saknar lojalitet och inte bryr sig om trygghet. Enkätsvaren visar något annat. Unga kombinerar höga ambitioner med en tydlig realism kring arbetslivets villkor.

Prioriteringar i framtida arbetsliv

Ett gemensamt mönster i alla grupper är att arbetsglädje rankas mycket högt. "Att ha roligt på jobbet" återkommer bland de två högst rankade faktorerna i samtliga grupper.

Trygghet rankas högt i samtliga grupper, vilket kontrasterar mot hur ungas arbetslivspreferenser ofta beskrivs i den offentliga debatten.

För unga är inte ett dåligt jobb ett första steg, utan ett felsteg.

Bland män på yrkesprogram är skillnaderna små mellan vad som värderas högst – lön, arbetsglädje och trygg anställning ligger relativt nära varandra. Detta står i kontrast till män på högskoleförberedande program, där hög lön framstår som överlägset viktigast. Drömjobben som lyfts fram bland yrkes elever är konkreta, praktiska och ofta lokalt förankrade.

Bland kvinnor på yrkesprogram rankas trygg anställning och arbetsglädje högst, utan att någon enskild faktor framstår som tydligt dominerande.

Drömjobben beskrivs som relationella, stabila och meningsfulla.

Män på högskoleförberedande program utmärker sig genom ett starkt fokus på hög lön. Drömjobben beskrivs ofta i mer abstrakta termer, ibland utan tydlig geografisk förankring.

Bland kvinnor på högskoleförberedande program uppvisas en jämnare värdering av flera faktorer, där lön, trygghet, trivsel och balans ges relativt likartad betydelse. Drömjobben som beskrivs handlar om utveckling, människor och sammanhang.

Materialet visar en ovanligt tydlig könsskillnad i arbetslivsprioriteringar i de samlade resultaten. För män är hög lön inte bara viktig – den dominerar. Andra värden blir sekundära. För kvinnor är arbetsglädje den enskilt viktigaste faktorn, med trygghet på en tydlig andraplats. Det handlar inte om olika ambitioner, utan om olika strategier för att skapa ett liv som håller över tid.

Realism snarare än cynism

Det samlade intrycket är inte en generation som är cynisk eller kravlös, utan unga som försöker kombinera mening med ekonomisk stabilitet. Skillnaderna mellan grupper handlar mindre om ambitionsnivå och mer om olika livsstrategier.

“Att man är glad på väg till jobbet, känner sig trygg och är glad på arbetsplatsen.”

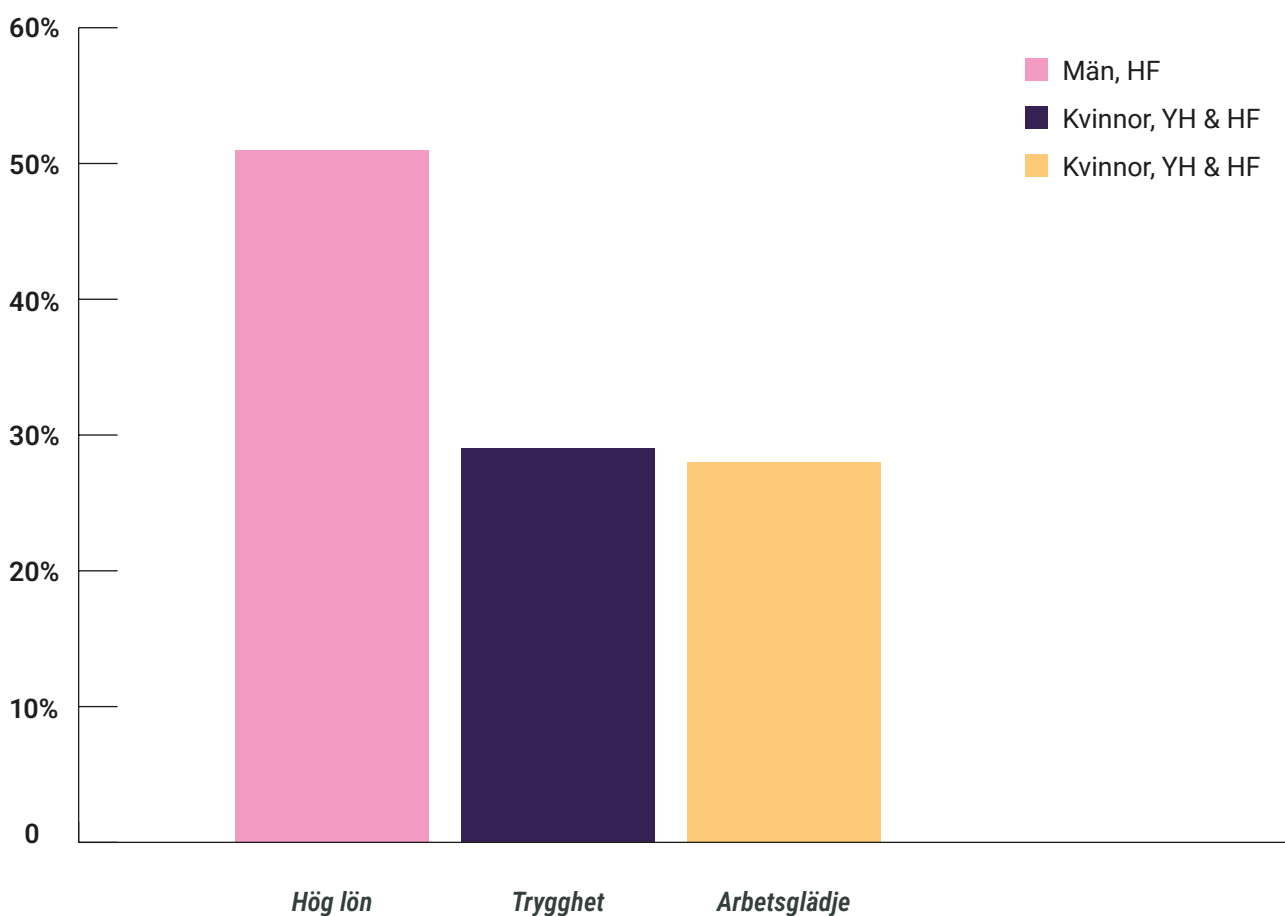
(KVINNA, HOTELL- OCH TURISMPROGRAMMET, KARLSTAD).

Lön dominerar – men bara hos män.

51% av män på högskoleförberedande program sätter hög lön som högsta prioritet.

Bland kvinnor på högskoleförberedande och yrkesprogram är trygghet (29%) och arbetsglädje (28%) det viktigaste.

Lön dominerar – men inte för alla.

”Det ska vara bra lön, inte för jobbiga arbetstider och bra klädkod.”

(MAN, TEKNIKPROGRAMMET, KARLSTAD)

”Något som gör skillnad, något som får mig motiverad att vakna på morgonen och något som jag verkligen vill jobba med.”

(KVINNA, EKONOMIPROGRAMMET, HAGFORS)

04

Företagande

– vilja, tvekan och olika förutsättningar

Översikt

- » *Intresse för företagande*
- » *Drivkrafter bakom företagande*
- » *Hinder och tvekan*

”Jag vill bli entreprenör, göra något som är menings- och betydelsefullt, något som ger mig balans och en bra framtid.”

(KVINNA, EKONOMIPROGRAMMET, HAGFORS)

Intresse för företagande

Cirka 40–45 procent av respondenterna anger att det är troligt att de startar företag i framtiden. Intresset är något högre bland män än kvinnor och något högre bland elever på högskoleförberedande program än på yrkesprogram. Samtidigt visar materialet tydligt att företagarambition betyder olika saker för olika grupper.

Andelen som kan tänka sig att starta företag varierar, men företagarambitionen tar sig olika uttryck i olika grupper.

Entreprenörskap stärker inte främst dem som redan tror på sig själva – utan dem som annars tvekar.

Drivkrafter bakom företagande

Bland män dominerar självbestämmande som drivkraft, följt av passion och möjlighet till högre inkomst. För kvinnor är passion den vanligaste drivkraften, tätt följd av självbestämmande.

Hinder och tvekan

De vanligaste hindren för företagande är osäker affärsidé, brist på kunskap, rädsla för att misslyckas och ekonomisk otrygghet. Här framträder tydliga könsskillnader: män oroar sig oftare för hur företagandet ska genomföras, medan kvinnor i högre grad oroar sig för konsekvenserna.

Forskning visar att just dessa grupper utvecklas mest i UF-miljöer där misslyckande är tillåtet och ses som en del av lärandet.

I detta material framträder entreprenöriella erfarenheter som särskilt betydelsefulla för grupper med lägre initial tilltro till den egna förmågan.

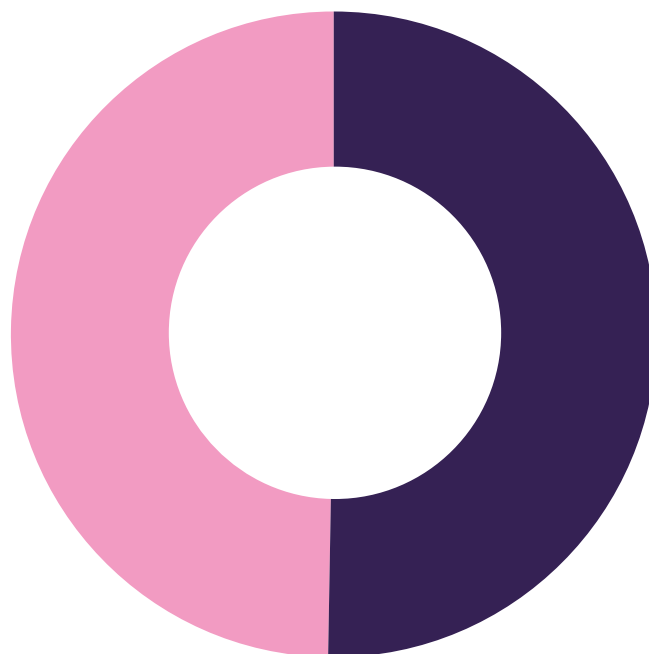
Entreprenörskap stärker inte främst dem som redan tror på sig själva – utan dem som annars tvekar.

”Att styra och bestämma själv, kunna göra lite som man själv tänker.”

(MAN, NATURBRUKSPROGRAMMET, FORSHAGA)

Passion och frihet väger tyngre än status.

- Passion
- Självbestämmande

Företagande motiveras i första hand av passion och frihet – inte status.

75%

Passion

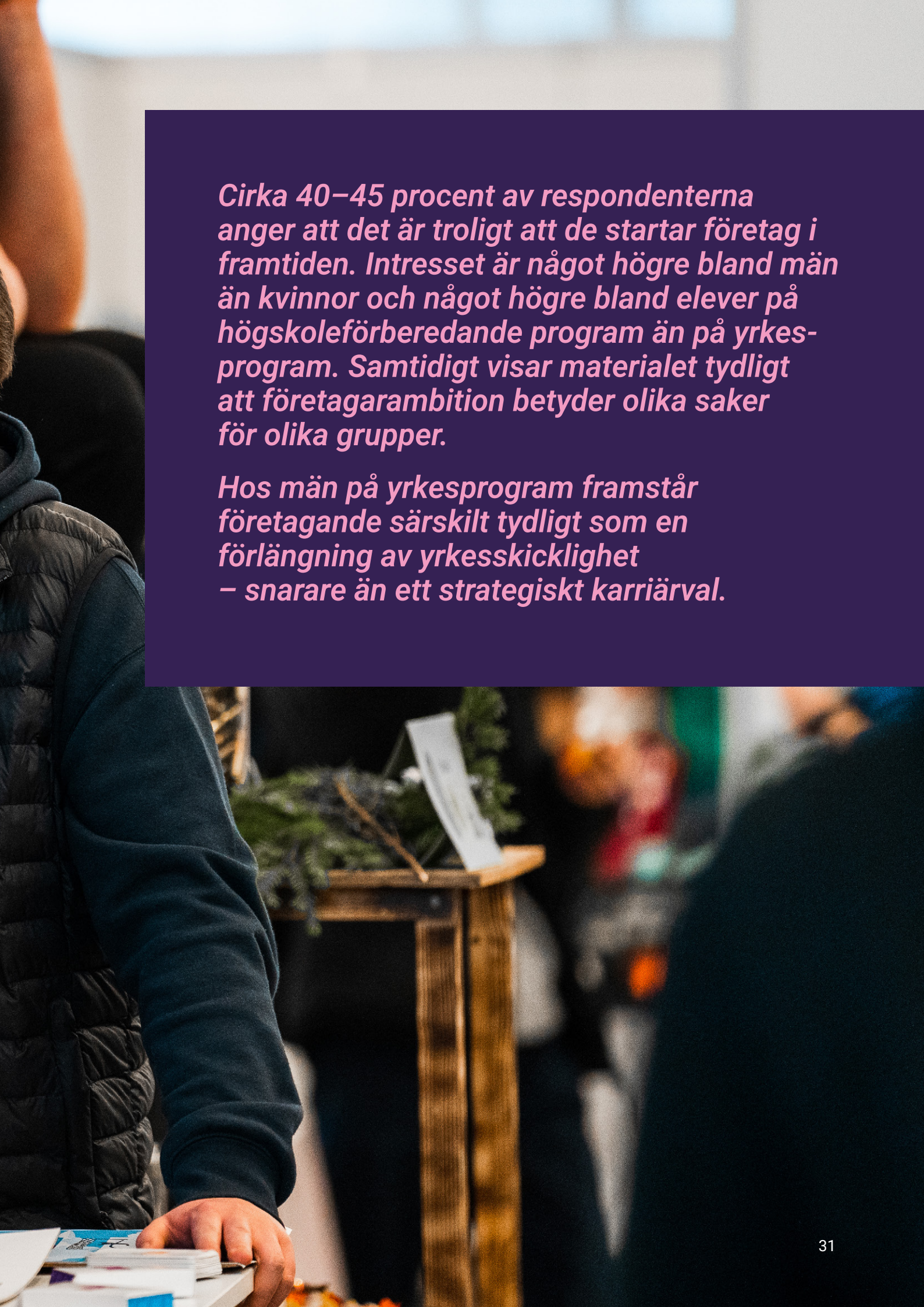
75 % av entreprenörsintresserade kvinnor drivs av att arbeta med något de brinner för.

74%

Självbestämmande

74 % av entreprenörsintresserade män drivs av självbestämmande.

Cirka 40–45 procent av respondenterna anger att det är troligt att de startar företag i framtiden. Intresset är något högre bland män än kvinnor och något högre bland elever på högskoleförberedande program än på yrkesprogram. Samtidigt visar materialet tydligt att företagarambition betyder olika saker för olika grupper.

Hos män på yrkesprogram framstår företagande särskilt tydligt som en förlängning av yrkesskicklighet – snarare än ett strategiskt karriärval.

05

Framtiden i Värmland

– stanna, lämna eller återvända?

Översikt

- » *Vem tror att de stannar?*
- » *De som stannar – funktion före visdom*
- » *De som lämnar – utveckling före plats*
- » *Vägar till återvändandet*

Att lämna Värmland är oftare ett uttryck för ambition än för missnöje

Vem tror att de stannar?

Andelen som tror att de kommer bo kvar i Värmland varierar tydligt mellan grupper:

- ✓ män på yrkesprogram: 67 procent,
- ✓ kvinnor på yrkesprogram: 60 procent,
- ✓ män på högskoleförberedande program: 43 procent,
- ✓ kvinnor på högskoleförberedande program: 37 procent.

Programtyp är den tydligaste skiljelinjen – kön förstärker men förklarar inte skillnaderna.

Att lämna Värmland är oftare ett uttryck för ambition än för missnöje

De som stannar – funktion före vision

De som tror att de stannar lyfter främst jobb, fungerande vardag och närhet. Detta är inte låg ambition, utan en annan definition av ett gott liv.

De som lämnar – utveckling före plats

Särskilt kvinnor på högskoleförberedande program kombinerar hög framtidstro med låg platslojalitet och globala drömmar.

Flytt indikerar i detta sammanhang ett uttryck för riktning och utveckling, snarare än missnöje.

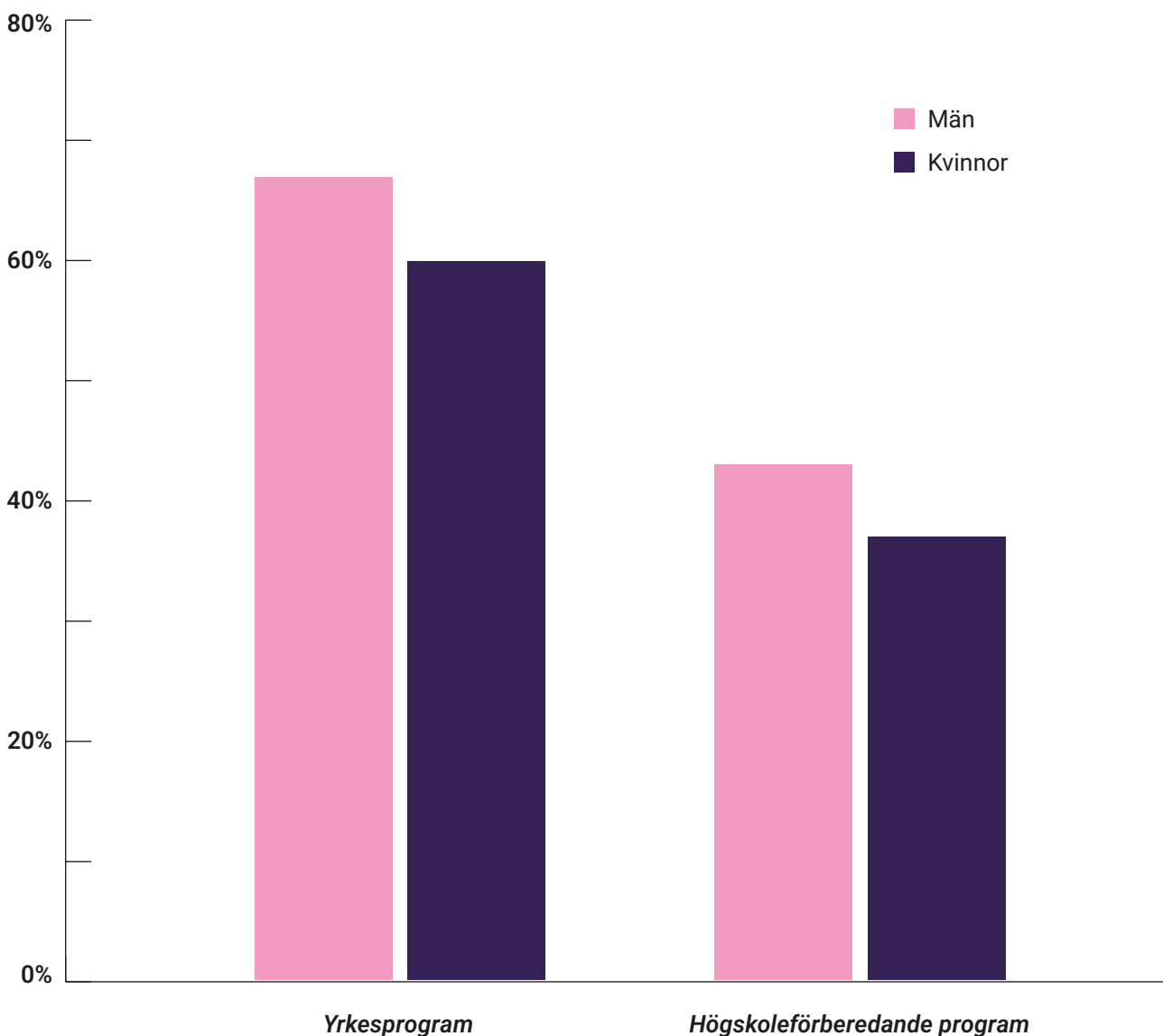
Att vilja lämna Värmland är inte ett avståndstagande – utan ett sätt att ta sats, från en trygg plats.

Vägar till återvändande

Analysen pekar mot att återvändande kan stimuleras genom karriärmöjligheter i senare livsfaser, entreprenörskap som möjliggör frihet även regionalt samt starkare kopplingar mellan lokalt näringsliv och globala nätverk.

Den avgörande frågan är inte om unga tror på sin framtid – det gör de – utan om de kan föreställa sig den framtiden i Värmland. Och vad Värmland gör för att matcha deras ambition.

Vem som stannar avgörs i högre grad av programval än kön

A photograph of a group of people, primarily women, clapping their hands. They are in a dimly lit environment with warm, orange and purple lighting. The focus is on a woman in the foreground, who is smiling and looking towards the right. Other people are visible in the background, also clapping. The overall mood is positive and celebratory.

***”Jag behöver inte något
särskilt, det jag vill ha
finns redan här.”***

(MAN, NATURBRUKSPROGRAMMET, SUNNE)

***”Jag vill jobba internationellt
och därför är Värmland inget
alternativ för mig.”***

(KVINNA, EKONOMIPROGRAMMET, KARLSTAD)

06

Ung Företagsamhet och resultaten av undersökningen

Strategiska slutsatser

Samtliga respondenter i denna undersökning har drivit UF-företag. De har alltså inte bara resonerat om arbete och företagande – de har provat det i praktiken.

Resultaten visar hög framtidstro, en realistisk syn på arbetslivet och en nyanserad förståelse av företagande – med både möjligheter och risker i beaktande. I kombination med tidigare forskning, bland annat av Kåre Moberg (2024), stärker detta bilden av att UF-företagande bidrar till att utveckla självförtroende, handlingsförmåga och entreprenöriella kompetenser.

Särskilt intressant är att framtidstron är stark även bland elever på yrkesprogram – en grupp där UF enligt tidigare studier har särskilt tydliga effekter. UF framstår därmed inte enbart som en introduktion till näringslivet, utan som en bredare kompetens- och jämlikhetsinsats.

Tre rekommendationer

Resultaten pekar mot tre tydliga implikationer:

- » **Se UF som jämlikhets- och kompetenspolitik.**
UF stärker självförtroende och handlingsförmåga i grupper som annars riskerar svagare utväxling av det traditionella skolsystemet.
- » **Prioritera UF i yrkesprogram.**
Här sammanfaller hög framtidstro och hög platslojalitet – en strategisk tillgång för regionen.
- » **Använd UF som bro mellan skola, arbetsliv och region.**
UF skapar konkreta möten mellan unga och det lokala näringslivet och kan därmed bidra till att koppla ungas ambitioner till faktiska möjligheter i Värmland.

Den här undersökningen visar att unga inte saknar ambition. Frågan är hur samhället möter den. Ung Företagsamhet är en del av svaret – och en plattform för fortsatt samverkan.

07

Vår egen slutsats

Att ta unga på allvar innebär att acceptera att vissa vill vidare, förstå att ambition ser olika ut och skapa strukturer som möjliggör både rörlighet och återvändande. Ung Företagsamhet visar att när unga får verktyg att agera, växer deras framtidstro. Denna rapport visar vad som händer när de också får möjlighet att beskriva sin framtid med egna ord.

08

Om rapporten

Referenser

Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. New York: Freeman.

Moberg, K. (2024). *Märker man om en elev har deltagit i UF-företagande*.

Rapportförfattare

Christian Edwertz, egenföretagare och ordförande, Ung Företagsamhet Värmland

Carsten Greiff, chef strategisk utveckling, Ung Företagsamhet Sverige

Rapporten är framtagen av Ung Företagsamhet Värmland tillsammans med Qtym, som har bidragit till finansieringen av arbetet.

Produktion

Foto: Felix Marcusson, Brickfield

Formgivning och layout: Happy Republic

Tryck: JustNu Karlstad

Om Ung Företagsamhet

Ung Företagsamhet är en politiskt obunden, ideell utbildningsorganisation och en del av den globala organisationen Junior Achievement. Sedan 1980 har vi utbildat gymnasieelever i entreprenörskap genom utbildningen UF-företagande. Sedan 2010 arbetar vi även på grundskolan. Vår vision är ett samhälle där alla unga får utveckla sin företagsamhet.

Kontakt

Sofia Beckman, regionchef
Ung Företagsamhet Värmland

sofia.beckman@ungforetagsamhet.se

